

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Факультет № 2
Кафедра соціальних та економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри соціальних та
економічних дисциплін

Сергій ТКАЧЕНКО

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кафедра	Кафедра соціальних та економічних дисциплін (http://univd.edu.ua/uk/dir/552/kafedra-sotsialnykh-ta-ekonomichnykh-dystsyplin)
Контактний телефон	+38 057 7398017 (раб.)
E-mail	sevidova.ia@gmail.com
Навчальна дисципліна	Юридична логіка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація	Поліцейські
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	3 кредити ECTS
Статус дисципліни	Обов'язкова компонента освітньо-професійної програми (вивчається у 2 семестрі)
Мова викладання	українська
Об'єкт та мета вивчення навчальної дисципліни	Об'єкт вивчення , правове мислення. Мета вивчення : засвоєння форм думки та законів правильного мислення, а також набуття вміння уникати помилок при наданні юридичних оцінок.
Форми проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Індивідуальні завдання	Цільові виступи
Методи та форми контролю	Методи контролю : - усний та письмовий; - тестовий. Форми контролю : - поточний (контрольні роботи, тестування); - підсумковий (залік).

Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - понятійний апарат «Юридичної логіки» і значення та роль логіки в юридичній діяльності; - правила поділу та визначення понять; - етапи формування поняття скоєного правопорушення; - умови істинності юридичних суджень; - умови правильного формулювання питань і відповідей; - закони логіки та особливості їх застосування в юриспруденції; - правила побудови умовиводів при наданні юридичних оцінок, зокрема при кваліфікації правопорушення; - теорію гіпотез й її роль у юридичній діяльності; - правила доказу та спростування; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильно вживати і розуміти поняття, будувати з них зрозумілі судження, формувати поняття скоєного правопорушення; - розпізнавати істинність юридичних суджень; - правильно формулювати питання й відповіді під час опитування та допиту; - правильно застосовувати закони логіки при наданні юридичних оцінок, зокрема у процесі кваліфікації злочинів; - виводити істинний висновок, використовуючи різні форми умовиводів, при наданні юридичних оцінок, зокрема при кваліфікації правопорушення; - висувати надійні гіпотези (версії) щодо правопорушення та здійснювати ефективну перевірку висунутих гіпотез (відпрацювання версій) правопорушення з метою запобігання юридичних помилок; - відстоювати, оцінювати або переглядати власну позицію, оцінювати і правильно критикувати позицію опонента.
Оцінювання результатів	Здійснюється шляхом складання суми

навчання	<p>балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю. Оцінювання здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та за шкалою ЄКТС, де:</p> <p>«А» - 90-100 балів - відмінно (відмінна відповідь з незначними неточностями);</p> <p>«В» - 82-89 балів - дуже добре (відповідь краща середнього рівня з кількома неточностями);</p> <p>«С» - 75-81 бали - добре (в цілому правильна виконання з певною кількістю помилок);</p> <p>«D» - 67-74 балів - задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків);</p> <p>«Е» - 60-66 - задовільно (відповідь відповідає мінімальним критеріям);</p> <p>«FX» - менше 59 балів - незадовільно.</p>
<p align="center">ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ</p>	
<p>Тема № 1. Предмет і значення юридичної логіки.</p> <p>Поняття про логіку та її історія. Історія логіки як науки. Поняття логіки. Особливості чоловічої та жіночої логіки. Мислення як об'єкт логіки. Поняття мислення. Зв'язок логіки з іншими науковими знаннями. Предмет логіки. Сучасні способи мислення людини (аналітичне, критичне, креативне (творче), кліпове): їх характеристика та взаємозв'язок. Значення сучасних способів мислення в юридичній діяльності Види та форми логічного мислення. Види логічного мислення та їх характеристика (наочно-дійове, наочно-образне, абстрактно-логічне, словесно логічне). Основні форми логічного мислення та їх визначення (поняття, судження умовивід). Значення логіки для працівників юридичної діяльності. Роль логіки і формуванні логічної культури юриста. Сутність юридичної логіки.</p>	
<p>Тема № 2. Поняття та їх застосування в юридичній діяльності.</p> <p>Сутність і види юридичного поняття. Визначення дефініції «юридичні поняття». Види юридичних понять та їх характеристика. Зміст і обсяг понять та відношення між ними Головні логічні характеристики поняття: обсяг і зміст. Класифікація понять за обсягом і змістом. Відношення між поняттями. Класифікації понять по відношенню один до одного (порівняних і непорівняних, сумісних і несумісних) Зображення відношень між поняттями за допомогою колових схем Ейлера Логічні операції з поняттями. Операція визначення поняття. Визначення через найближчий рід та видові ознаки. Правила побудови дефініції та типові їх порушення. Операції, що замінюють визначення (опис та характеристика) специфіка їх використання у юридичній діяльності. Операція поділу поняття Види поділу. Класифікація. Правила поділу понять і типові їх порушення Операції обмеження та узагальнення поняття. Формування поняття скоєного правопорушення. Етапи формування поняття скоєного правопорушення та їх характеристика.</p>	

Тема № 3. Судження як форма логічного мислення в юридичній діяльності.

Сутність судження та його логічна структура. Визначення поняття «судження». Визначення понять «істинне судження» та «хибне судження». Граматичні форми судження. Елементи логічної структури судження. Види суджень. Відношення між простими судженнями. Поняття «категоричні атрибутивні судження». Класифікація категоричних суджень (за ступенем вірогідності, за ступенем складності, за якістю, за кількістю, за якісно-кількісною характеристикою). Відносини суджень. Логічні правила визначення істинності суджень. Логічний квадрат. Таблиця істинності. Складні судження. Види складних суджень, умови їх істинності. Проблема запитань і відповідей у професійній діяльності юриста. Роль судження в діяльності юриста.

Тема № 4. Основні закони логіки та їх використання в юридичній діяльності.

Поняття закону логіки. Загальні властивості законів логіки та їх характеристика. Зміст законів логіки. Закон тотожності, умови його застосування та типові порушення. Закон несуперечності та його порушення. Закон виключення третього та його порушення. Закон достатньої підстави та типові його порушення. Значення законів логіки у юридичній діяльності.

Тема № 5. Дедуктивний умовивід як логічна основа кваліфікації злочину та інших юридичних оцінок.

Поняття дедуктивного умовиводу. Структура умовиводу. Основні форми умовиводу. Поняття дедуктивного умовиводу. Значення дедуктивного умовиводу при кваліфікації злочину. Правила простого категоричного силлогізму. Поняття простого категоричного силлогізму. Структура силлогізму. Спеціальні правила, які використовуються при побудові термінів і засновок. Фігури (формули) силлогізму. Схематичне зображення першої, другої, третьої та четвертої фігури (формули) простого категоричного силлогізму. Правила використання першої, другої, третьої та четвертої фігури (формули) простого категоричного силлогізму. Умовні, розділові та неповні дедуктивні умовиводи. Роль дедукції у юридичній діяльності.

Тема № 6. Індукція та аналогія в юридичній діяльності.

Сутність індуктивного умовиводу. Поняття індуктивного умовиводу. Види індукції: повна та неповна. Поняття повної індукції. Її особливості. Правила забезпечення істинності повної індукції. Поняття неповної індукції. Види неповної індукції. Характеристика видів неповної індукції. Методи наукової індукції. Характеристика методів наукової індукції. Метод абстрагування в логічному аналізі причинно-наслідкових відносин. Сутність поняття абстрагування. Загальні умови (причини) абстрагування. Умовивід за аналогією. Поняття умовиводу за аналогією. Матеріальні та уявні моделі. Місце аналогії в судовому дослідженні. Поняття «аналогія закону» та «аналогія права». Роль методів індукції, абстрагування й аналогії у юридичній діяльності.

Тема № 7. Логічна гіпотеза в юридичному дослідженні.

Логічна гіпотеза. Побудова версій. Поняття гіпотези. Типи умов, за яких вирішуються завдання кваліфікації злочинів, пов'язані з попереднім висуванням гіпотез. Етапи побудова версій у процесі кваліфікації правопорушення. Умови побудови версій

Тема № 8. Логічний доказ в юридичному доведенні.

Логічний доказ і спростування. Поняття доказу (доказ як фактичне дане, доказ як процес). Логічні правила доказу. Структура логічного доказу. Поняття спростування. Спростування тези, аргументів і демонстрації. Правила доказу і спростування. Правила по відношенню до тези, підстави та демонстрації.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Бандурка О.М. Юридична логіка: підручник для студентів вищ. навч. закладів / О.М. Бандурка., О.В. Тягло; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Х.: Золота миля, 2011. 224 с.
2. Жеребкін В.Є. Логіка: підручник – 10-е вид., стер. К.: Знання, 2008. 255 с.
3. Мозгова Н.Г. Логіка: навч. посіб. 2-ге вид. К.: Каравела, 2011. 248 с.
4. Ряшко В.І. Логіка: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 328 с.
5. Хоменко І. В. Логіка: теорія та практика: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
6. Шепетяк О.М. Логіка. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Олег Шепетяк. Київ: Фенікс, 2015. 256 с.
7. Богдановський І. В. Логіка: опорний конспект лекцій. К.: МАУП, 2004. 168 с.
8. Логіка: Навч. посібник. Вид. 2-е. / А. А. Івін. К.: Знання, 1998. 240 с.
9. Логіка: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисципліни / В. Х. Арутюнов, Д. П. Кирик, В. М. Мішин. К.: КНЕУ, 2002. 127 с.
10. Мозгова Н. Г. Логіка Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН України). Київ: Каравела, 2007. 248 с.
11. Сластенко Є.Ф., Ягодзінський С.М. Логіка: Навчальний посібник. К.: НАУ, 2005. 192с.
12. Павлов В.І. Логіка у запитаннях, відповідях і аргументаціях. К.: Центр учбової літератури, 2008. 408 с.
13. Щербина О.Ю. Логіка для юристів. Вид. 2-ге, допов. і перероб. К.: Юридична думка, 2004. 264 с.
14. Карамішева Н.В. Логіка (Теоретична і прикладна) навчальний посібник. К: Знання, 2011. 455 с.
15. <http://www.court.gov.ua> - Судова влада України (офіційний портал)
16. <http://www.ccu.gov.ua> - Конституційний Суд України
17. <http://www.scourt.gov.ua> - Верховний Суд України
18. <http://revestr.court.gov.ua> - Єдиний державний реєстр судових рішень
19. [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) - Верховна Рада України